

8593/I

7.46.192

NIACZYŃCIK,

BALLADA BIAŁORUSKA.

NAPISAŁ

ALEXANDER RYPIŃSKI.

(Wyjątek z jego Poezij.)

Wydanie drugie.

MILITARY

LIBRARY

OF THE

ARMY

8593

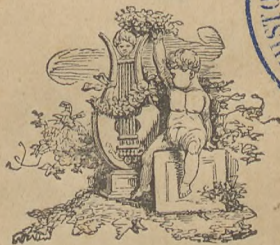
NIACZYŃCIK,

BALLADA BIAŁORUSKA.

NAPISAE

ALEXANDER RYPIŃSKI

(Wyjatek z jego Poezj.)

Wydanie drugie.

8077

8593/5

1.46.192

PRZEDMOWA AUTORA,

ZAMIESZCZONA PRZY PIÉRWSZÉM TÉJ BALLADY WYDANIU.

UD prosty na Białéjrusi, i w całej prawie Litwie, tam gdzie chłop nie po Litewsku ale po Rusku mówi; śpiewa, w tém swojém narzeczu, jakąś śmieszłą piosnkę o dziwnym łgarzu Miki-

cie; który, postępując sobie we wszystkiem na opak, a różne wyrabiając figle, niedorzeczności i psoty, do niczego się przyznać nie chce, i zwała wszystko na Ojca.

Piosnka-ta śpiewa się zwykle na nutę Kozaczka;— chłopięta tańczą ją z kijem w rękę; i za każdym powtórzeniem jednostajnej jój przypiewki, przeskakują zręcznie przez ten kij, to na prawo, to na lewo.

Początek téj piosnki jest taki :

„A na dware wleciar wieć :

A Mikita żyta sieć!

Mikita!

Czy ty-ta?

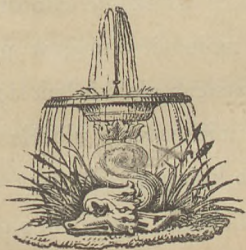
Nie ja-ta,

Moj Tata!”

Nie znalazłszy w niej żadnego sensu, wpisując ją do mojego Zbioru Pieśni Białoruskich; chciałem ją poprawić nieco i nadać temu jakiś cel moralny. — Nadzwyczajna jej krótkość jednak, ta nieodstępna towarzysząca kozaczków; a przytém ustawiczne powtarzanie jednostajnej zwrótki, nie dozwoliły mnie nic z niej, w pierwiastkowej jej formie ukształcić; ale, kiedym się raz już wziął do téj roboty: nieznacznie ułożyła mi się długa powiastka, do której przydawszy coś dziwaczno-piekielnego, zrobiłem s tego chłopską Balladę; i tę, tu, czytelnikom moim podaję. — Piérwsza to jest próbka moja w tym dyalekcie napisana — chociaż już, w wydanym dotąd zbiorze moich Pieśni Białoruskich, a mianowicie w tomie drugim i następnych, które jeszcze są

pod prasą, nie jedną z nich, dla okrzesa-
nia, gdzie
tego potrzeba było, nieznacznie własném dotkną-
łem piórem.

NIACZYŚCIK,

BALLADA.

„Stvar nijedna ne gospodi
Varh cjowjeka kako scena.”

SPIEVANJE G. G. PALMOTTA

Vlastellina Dubrovackoga.

(z Rękopisu.)

„I know not if the tale be true,
But as they sang, I sing to you.”

Ś PIEŚNI AMERYKAŃSKICH.

CAMU užo sto let budzie,

Staryje pomniać to ludzie;

Skażyć wam i Apanas :

Żyu, byu, Mikita u nas.

Na samym kańcu siała :

Tam jaho chatka była.

Dziéciej nia mieu, choć zanat,
A byu biedzien — nie bahat !
Bahactwa jon usiaho :
Imieu wiepra adnahó;
Da nie spażyu i taho ! ...
U-miasajed jaho nia biu,
Na pradaż każuć karmiu;
I tak dażdausia pasta.

Duszaż Mikity prasta !
Jon u siale usim swat,
Susiedam dorań jak brat;
Susiedki jaho lubili, —
A, czym mahli tym daryli.
I wot-tak jon sabie tleu :
Iwan zrabiu, Iwan zjeu !

Czasam, prawda, i upiusia;
Da z nikim jon nie swaryusia !...

Tolkaż na biadu swaju :
Imieu żonku, jak zmiaju. —
Czy ćwiarozwa, czy pjana,
Jak wiedźma była jana !....
Kab jeje palaryż biu !
Nichto jeje nie lubiu !!....

. . . . .

Czuć było zapieiu piatuch :
Jana użo, iz chaty szuch !
Nuż da żyda u karczmu biecz !
A chto papausia naustrecz :
Tut kryku pouna było !
Aż prabudziła siało.....

I muż pakoju nia mieu :
Ni jon wypiu, ni jon zjeu,
Ni prasnuusia, ani spau :
Sztob czort jeje nie nasłau !

To krzyczała, to kłała!
I tak za nos uziwała :
Szto biednyj użo muzyk,
Wot tak, tak, k' tamu prywyk :
Szto, jěj addau i sztany!
Pamahliż jěj Szatany!!!

Każy Mikita nia żyu,
Pakornyj jak ciéła byu,
Szto chacieła to rabių;
Pasłała u-karczmu : — iszou,
Czy u-Wialikdzień, czy u-Pakrou,
Czy u-Miesajed, czy u Post!
(Znać szto i jon nia byu prost!!!)

A kali kumok pryszou :
Sztob muzyka nie naszou :
Słała Mikitu u les;
I tam jaho turnuu bies!

Bylé u-łasku jėj papaść
Iszou, biednyj, choćby kraść! ...

....

Da jaszczoz nia-u-tom kaniec!
Atkul iszła pad wieniec,
Attul, każy użo nikoli,
Cerkwi nie wiadała boli.
I, jak mnie Marta kazała,
Czortu duszu zapisała.
Da czort to byu iz czerciej!
Mudrahel niejkiij, zładziej! —
Tak jon jej wierna służyu:
Hdzie ni paszła, pry niej byu;
Szto chacięła, to kupiu;
Mużyka jak moh duryu,
A żoneczce spahadau,
Usiaczyna padsuwau;
Pakul duszy nie pajmau!

Ni adzin szeptau susied :
Szto u-Mikity Boha niet.
Jany to użo i zhadali !
Pohladzim szto było dalij.

* * *

Jak my użo toja skazali :
U Mikity wieprak byu:
Jon jaho jak moh bludziu,
Sztob tolka post pierabyć.
Mikita nasz nia byu łasy,
Żonkaż lubiła kielbasy;
A czort za żonkaj chadziu !
Jak naczau jeje duryć !
Wot tak, tak, aszałamiu :
Szto, u post swinka zabiła —
Askrabla i absmałiła —
Użo kielbas narabiła —

Muż paszou wodki prynieść
Ad arandarki ciszkom :
I chacieli użo jeść —
Aż tut, nie było na czom.
Niaczyścik, znaisz, nia spau !
Tamu użo tak i być !
Jon ich zdumau skałacić.
Pabacz, szto im zaihrau !
Żonku : u-karszeń ! pa taretku ;
Mikicie : u-zuby butelku !
Bul, bul, bul, bul, bul ! i wot :
Paszła siwucha u rot !

Bies-że, rad szto ich pajmau,
Tak hładka, u samyj czas ;
Sztob, i nia jeli kielbas :
Druhij zahnuu im kruczok :
Cup ! za miasa, daj uciok !

A, szto b nia było paznaki :
Nasłau koszki, da sabaki;
I usiakamu, u kutok,
Kinuu kielbasy kusok.

Mikicicha, u-chatu mach!
Aż tut hlanuć, ażna strach!
Koszki miaukajuć, dziarucca!
Sabaki sabie hryhucca!
Usi ścieny, nuż traszezać!
Łauki i stały, skakać! ...
A na pieczy, czort prachwost,
Uziauszy u zuby chwost,
Patul szczoki nadymau :
Aż, jak na dudzie zajhrau.
A pośle, zachachatau,
Pryhnuu na stoup, daj prapau! ....

Mikicicha, da muža!
Czuć szto niauchopić naża!!
— "Jakijeż czerci u nas?
Ni harełki!, ni kiéłbas!
Chto naszu świniu zjeu?!
Hdzie ty harełku padzieu?!
Pastoj! sabaka! pastoj!"
Chrop! pa szczace — pa druhoj!
„Maja čiapier, maja ułaść!!”
Jak nie nacznieć jaho klaść:
„Kab ty skroś ziamlu prapau!
„Astatnij raz paziewau!...
„Utu! niaczystaja twar!
„Pahanyj Baszkir, Tatar!!
„A szto ty zdoch! szto aśliz!!
„Kab ty zhareu! szto pawis!!!”

.....

.....

Mikitaż taho nia czuić,
Szto jana tak hamaniuć.
Jon-ta nia mnoha i piu,
Da czort s pantaliku zbiu!—
Każy, tak horka upiusia :
Szto, i z noh użo zwaliusia,
Abśluniusia — ubluwausia —
Pakiń jaho! szto b praspausia!

* * *

Mikicichaż, nie pjanà;
Da użo czortawa janà!
Zachacieła: jak-ni-budź,
Sztoby Boha abmanuć!.....
A czort, i Boha mudrej!
Na usio prydumau zaciej!...
(K' jamuż trudna raz papaść.)
Na sztoż było muża klaść?!...

Wić ksiądz Falkoušij kazau :
Szto, Boh klaść nie prykazau.
Bo, chto choćyć druhich klaść,
I każyć : szto ty prapau!
Możeć i samże prapaść.
A usim takim, ciapier,
Wot : z Mikicichi prymier.
Jana, czuć toja skazała :
Bacz ! zhareła, i prapała!...
Czort chatku smałoj abwieu,
Zažoh jeje — daj zapieu;
Jak u piekle jon pajeć.
Jamu i tut, usio rouna !
Chata užo czerciej pouna;
A czercieniat pouna kleć.
Skaczuć, wierciacca pa kleci;
Każy, jak chraszezony dzieci;
Usiakij wiesieł, da rad :
Szto ich bačku paszło u-ład !

A szatanyż ich tam znajuć,
Szto jany za siłu majuć?!
Wot tak, jak ptaszki, latajuć!!...
Adzin zadumau skakać,
Spad łauki aż na pać!
Druhij: cup, łup, na kałok;
I, tru-ru-ru, jak młynok!!
Treccij, chodźić na rahach!
Czortu niszto ni u-pramach!!!
Jetat, na ahoń dujeć;—
Ahu! zaniałasia kleć!...
Toj, dźwiery padpior, jak dub!
A toj, uziauszy kaciubu:
Szymk! u chatu, skroś trubu,
I Mikicichu za czub!
Torhau, smorhau pa paću,
I pichnuu jeje u-smału!!!

.....

Wotaż tabie! nia budź łasa!
Hdzież ciapier twaja kielbasa?

.?.

Usio prapała, u-adnu nocz!
(A smała kipiela procz.)
I, na zautraja, czuć świet,
Mikicichi uzo niet!
Usia wołać tut pryszła:
I, nikoha ni naszła.
Chatka skroś ziamlu paszła!

!!!!.

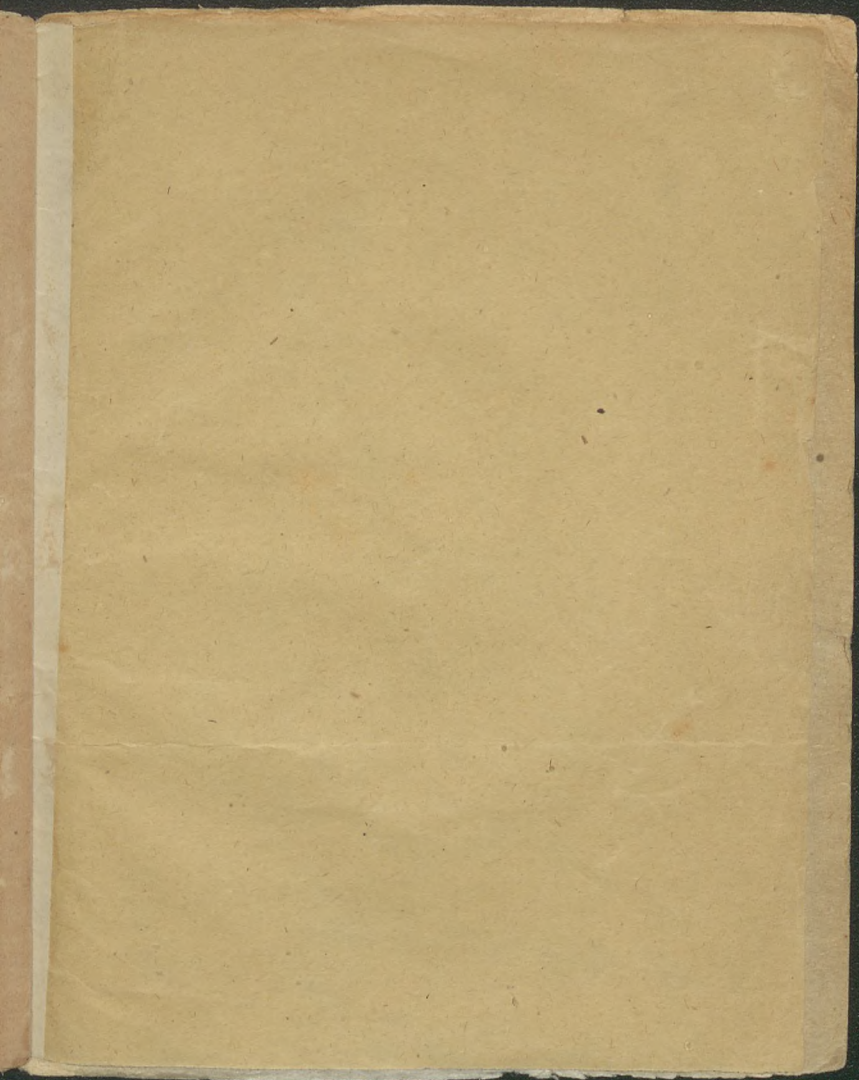
Jaża zapisau tu sztuku,
Tym żonaczkam na nauku,
Szto skaromnaja tak lubiać:
Za kielbasu duszu hubiać.

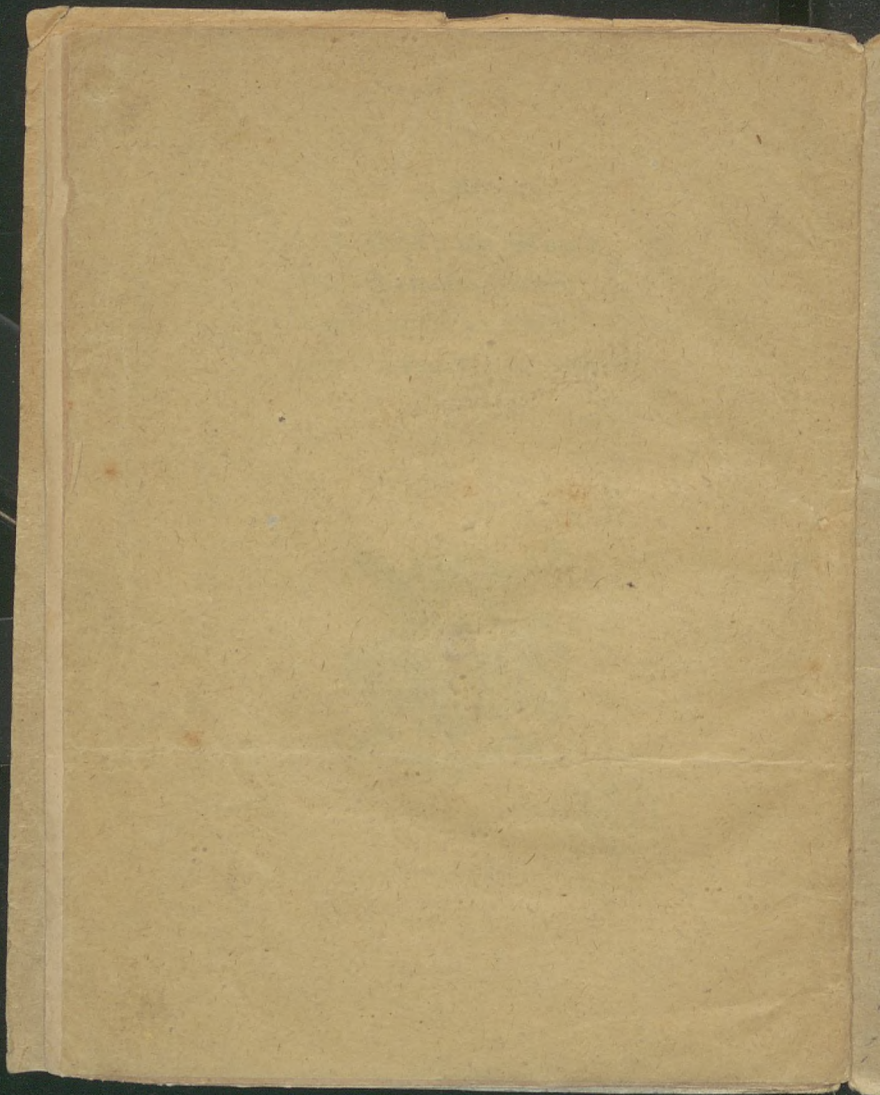

A takich u nas nie mała,
Wić ciapieraćka nastała;
Niszto użo im nia hrech!
Boh i cerkau, paszli u-śmiech!!

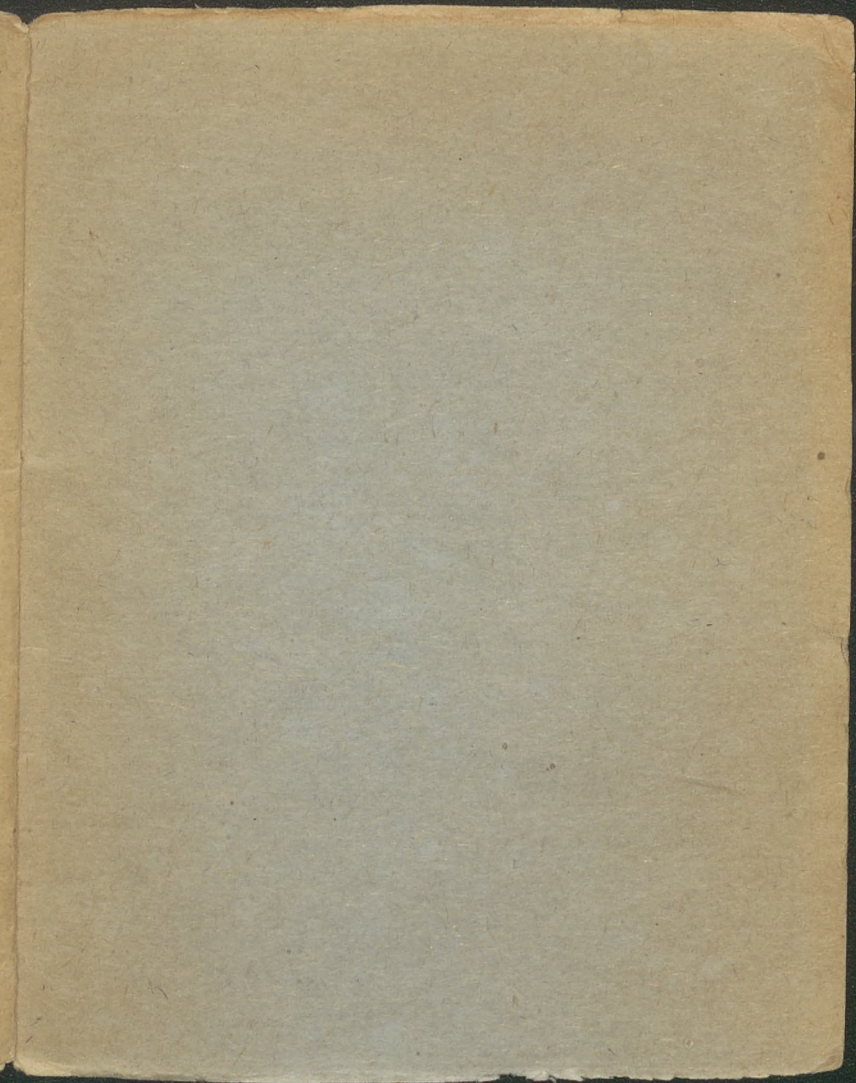
1853.

46192